

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/10), a u vezi sa članom 25. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 6/09), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 59. sjednici, održanoj 06.04.2012. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

o utvrđivanju Prijedloga Odluke o usvajanju Elaborata o opravdanosti promjene naziva, proširenja matičnosti i proširenja djelatnosti Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici

I.

Utvrđuje se Prijedlog Odluke o usvajanju Elaborata o opravdanosti promjene naziva, proširenja matičnosti i proširenja djelatnosti Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici.

II.

Prijedlog Odluke iz člana 1. ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/12.

Datum, 06.04.2012. godine

Z e n i c a

PREMIJER

mr.sci.Fikret Plevljak dipl.ing.

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,

1x Univerzitet u Zenici

- Rektorat, Fakultetska 3 (putem ministarstva),

1x Stručna služba Skupštine,

1x a/a.

PRIJEDLOG

Na osnovu člana 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, a u vezi sa članom 25. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 6/09), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na ____sjednici, održanoj _____2012. godine, donosi

ODLUKU

**o usvajanju Elaborata o opravdanosti promjene naziva, proširenja matičnosti
i proširenja djelatnosti Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici**

Član 1.

Usvaja se Elaborat o opravdanosti promjene naziva, proširenja matičnosti i proširenja djelatnosti Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici.

Član 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-_____/12.
Datum,
Z e n i c a

PREDSJEDAVAJUĆI

Miralem Galijašević, s.r.

Obrazloženje

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje ove odluke temelji se na članu 37. stav 1. tačka f.) Ustava Zeničko-dobojskog kantona i na članu 25. Zakona o visokom obrazovanju ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 6/09).

Razlozi za donošenje

U skladu sa odredbama člana 25. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/09), osnivač visokoškolske ustanove usvaja elaborat o opravdanosti statusnih promjena i donosi odluku o statusnim promjenama.

Na prijedlog Naučno-nastavnog vijeća Pedagoškog fakulteta, Senat Univerziteta u Zenici je donio ***Odluku o usvajanju Elaborata o opravdanosti statusnih promjena Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici***, broj: 01-108-320-0181/12. od 25.01.2012. godine. Promjene se odnose na:

- 1. promjenu naziva Pedagoškog fakulteta u Filozofski fakultet i proširenja matičnosti,***
- 2. proširenje djelatnosti organizovanjem studijskog programa Kulturalni studiji.***

Odluka je dostavljena Ministarstvu za obrazovanje, nauku, kulturu i sport kako bi se uputila u dalju proceduru dobijanja saglasnosti od Osnivača Univerziteta.

1. Promjena naziva Pedagoškog fakulteta u Filozofski fakultet i proširenje matičnosti

Prva promjena u Elaboratu odnosi se na promjenu naziva Pedagoškog fakulteta u Filozofski fakultet i proširenje matičnosti.

U dokumentu pod nazivom Strateške odrednice razvoja UNZE za period 2009-2014. godina stoji da je vizija Univerziteta u Zenici da do 2014. godine bude formirano 10-12 članica, odnosno organizacionih jedinica (fakulteta, instituta i drugih jedinica), te da će organizaciono jačanje biti u znaku već postojeće tradicije optimalnog razvoja Zeničko-dobojskog kantona i šire zajednice. U tom smislu, potrebno je težiti kompatibilnosti visokog obrazovanja sa zahtjevima društva budućnosti koje će biti sposobno odgovoriti na sve izazove, u bilo kojoj sferi društvene zbilje.

Na gotovo svim univerzitetima u okruženju filozofski fakulteti su svojevrsni „duh“ visokog obrazovanja i objedinjuju najznačajnije oblasti društvenih i humanističkih nauka. Već decenijama postoje na univerzitetima u Ljubljani, Zagrebu, Rijeci, Splitu, Beogradu, Podgorici, Skoplju, te u našoj zemlji (u Sarajevu, Banjoj Luci, Mostaru, Tuzli). Na tim fakultetima se izučavaju discipline iz oblasti jezika, književnosti, psihologije, filozofije, komunikologije, sociologije, historije, pedagogije, bibliotekarstva, antropologije i kulturologije.

Domenu društvenih nauka, prema Frascati klasifikaciji, pripadaju sociologija, psihologija i komunikologija, za koje ne postoji matičnost na Univerzitetu u Zenici. Također, ne postoji matičnost niti za jednu od disciplina iz domena humanističkih nauka, kao što su: filozofija, umjetnost, književnost, filologija, bibliotekarstvo, historija, kulturalni studiji, muzeologija, arhivistika, antropologija, kulturno naslijeđe.

Transformacijom Pedagoškog fakulteta u Filozofski fakultet stiču se neophodni preduvjeti za matičnost i postepeni razvoj sljedećih disciplina koje nedostaju na Univerzitetu u Zenici:

- 1. Društvene nauke:** sociologija, psihologija, komunikologija, etnologija, demografija, geografija, političke nauke i sl.
- 2. Humanističke nauke:** filozofija, historija, jezik, književnost, umjetnost, religiologija, kulturologija, muzeologija, bibliotekarstvo, antropologija, arhivistika i sl.

Značaj promjene naziva Pedagoškog fakulteta u Filozofski fakultet i proširenja matičnosti treba sagledavati iz najmanje tri ugla. Prvi je sve izraženiji zahtjev šire društvene zajednice da se na Univerzitetu u Zenici osiguraju uvjeti za studiranje svih onih disciplina koje ta zajednica traži. Ovaj zahtjev zajednice nije ispunjen, što dokazuju statistički podaci o velikom broju mladih ljudi sa područja Zeničko-dobojskog kantona koji, zbog nepostojanja studijskih programa na Univerzitetu u Zenici, studiraju na drugim univerzitetima, posebno u Sarajevu i Tuzli. Na ovaj način, što nije zanemarivo, dolazi i do odliva finansijskih sredstava sa područja našeg kantona u druge sredine.

Drugo, postepenim razvojem nedostajućih studijskih programa, koje osigurava transformacija, doći će do zaokruživanja svih drugih naučnih oblasti iz društvene i humanističke sfere, prijedno potrebnih društvenoj zajednici. Ovo se posebno odnosi na jačanje humanističke komponente koja, do sada, nije imala adekvatnu osnovu za razvoj na Univerzitetu u Zenici.

Treće, ova transformacija omogućava razvoj i pedagoško-psihološke grupacije nauka i one grupacije humanističkog karaktera (filološke nauke) koje trenutno postoje na Pedagoškom fakultetu, ali koje se, s obzirom na ograničenost Pedagoškog fakulteta kada je u pitanju njegova matičnost, ne mogu ravnomjerno razvijati.

Transformacija Pedagoškog u Filozofski fakultet omogućava matičnost i uvjete za razvoj humanističkih nauka, umjetničkih akademija, te nekoliko društvenih naučnih disciplina. Ovo će povećati atraktivnost i kompetitivnu snagu ne samo Pedagoškog fakulteta nego i Univerziteta u Zenici, što je vrlo bitno u situaciji kada pojedini javni, te, posebno, privatni univerziteti u regionu prijedno da preuzmu veliki broj studenta koji žele studirati na odsjecima koji pokrivaju humanističke nauke.

Osim što bi se ovom transformacijom omogućio racionalan, efikasan, te u akademskom i strateškom smislu kvalitetan i opravdan proces rekonceptualizacije Pedagoškog fakulteta, ovaj proces bi, praktično bez ikakvih finansijskih ulaganja, obezbijedio da Univerzitet u Zenici dobije organizacionu jedinicu (Filozofski fakultet) koja bi, za razliku od postojećeg Pedagoškog fakulteta, imala znatno veći potencijal da se razvija u budućnosti, te atraktivnu ponudu studijskih programa i kolegija, kako sa stanovišta akademske javnosti tako i sa stanovišta potreba tržišta rada.

Finansijski pokazatelji

Promjena naziva Pedagoškog fakulteta u Filozofski fakultet i proširenje matičnosti ne iziskuju nikakva dodatna finansijska sredstva. Naime, kao što je rečeno, član 25. *Zakona o visokom obrazovanju* („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/09.) omogućava visokoškolskoj ustanovi da izvrši pravnu transformaciju u smislu proširenja, odnosno promjene djelatnosti, kao i drugih statusnih promjena.

2. Proširenje djelatnosti organizovanjem studijskog programa Kulturalni studiji

Druga promjena u Elaboratu odnosi se na organiziranje studijskog programa Kulturalni studiji.

Organiziranje studijskog programa *Kulturalni studiji* je, u formalno-pravnom smislu, povezano sa osnivanjem Katedre za kulturologiju. Studij je osmišljen u skladu s ciljevima ovakvog profila studija, kakav je prepoznatljiv u svijetu i u regionu, zatim u skladu sa zahtjevima koji se postavljaju pred ovakvu vrstu studija s aspekta sticanja znanja i kompetencija, te prema važećim zakonskim okvirima za kvalifikacije u Bosni i Hercegovini.

Jedan od suštinskih razloga za pokretanje ovog studijskog programa je potreba za transformacijom prevladavajućeg poimanja značaja kulture za društvo, odnosno, potreba za transformacijom dominirajućeg poimanja značaja kulture za društveni i privredni razvoj Zeničko-dobojskog kantona i Bosne i Hercegovine. Naime, još uvijek dominira poimanje kulture isključivo kao dijela javne potrošnje. *Kulturalni studiji* nastoje izmijeniti taj dominantni pogled na kulturu, te

istaći značaj kulture kao jednog od ključnih faktora ekonomskog i socijalnog razvoja Zeničko-dobojskog kantona i Bosne i Hercegovine.

Očigledna je i potreba organa uprave da u sektorima za kulturu, zavodima i službama za zaštitu spomenika zaposle jedan broj stručnih kadrova koji će se baviti utvrđivanjem i sprovođenjem kulturne politike, koji će biti educirani o instrumentima i ciljevima kulturne politike, te koji će biti u mogućnosti stručno postupati u projektima zaštite kulturno-historijskih spomenika, u skladu sa obavezama i standardima koje je Bosna i Hercegovina preuzela potpisujući pojedine konvencije UNESCO-a, ali i u skladu sa preporukama i inicijativama Evropske unije.

Pokretanje ovog studijskog programa jedan je od ciljeva projekta rekonceptualizacije Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici, a program studija je usklađen s modelom obrazovanja u oblasti kulturologije u zemljama EU, te u zemljama u regionu.

Kompetencije koje se stiču po završetku studija odgovaraju stručnom profilu kulturologa, odnosno stručnjaka koji je osposobljen da kreira strategije kulturne politike (u javnom i nevladinom sektoru), razvojne planove kreativne industrije u različitim ustanovama i institucijama kulture, kao i da modelira kulturološke događaje (koristeći tradicionalne i nove masovne medije) i promovira komponente kulturalnih identiteta u okviru koncepta modernog kulturnog turizma.

Diplomanti *Kulturalnih studija* mogu biti zaposleni u veoma širokom društvenom području gdje su potrebne vještine i znanja iz društveno-humanističkih nauka. Kulturolozi će biti osposobljeni za rad u različitim područjima kulturnih aktivnosti, za kreiranje kulturnih sadržaja printanih i elektronskih medija, kao i za rad u izdavačkim kućama i kulturnim organizacijama. Diplomanti će ovladati menadžerskim i marketinškim vještinama u oblasti kulture, čime će se osposobiti za upravljanje profesionalnim pozorištima, bibliotekama, muzejima, te steći sposobnosti organizacije pozorišnih, književnih i kulturno-umjetničkih festivala. Društvene oblasti u kojima će diplomirani kulturolozi moći naći zaposlenje su: kulturni turizam, kulturne industrije, ustanove kulture, državni sektor, nevladine organizacije i mediji.

Ključni ciljevi studija vezani su za promjenu shvatanja kulture kao potrošnje i za njeno definiranje kao komponente od posebnog društvenog interesa za budućnost ne samo kulturnog nego i socijalnog i ekonomskog razvoja kantona, entiteta, te čitave Bosne i Hercegovine. Uz to, shvatanje kulture kao bitnog elementa identiteta svakog modernog društva, također, predstavlja jedan od veoma bitnih ciljeva koji su postavljeni u kurikulumu ovog studija.

Koncept trajanja studija je 4+1+3, što znači da prvi ciklus traje osam semestara, odnosno četiri godine, nakon čega se stiče 240 ECTS bodova. Završetkom prvog ciklusa studija stiče se zvanje **diplomirani kulturolog**.

Najveći broj nastavnika i saradnika koji će biti angažirani na prvom ciklusu ovog studija su nastavnici i saradnici koji su stalno zaposleni na Pedagoškom fakultetu.

U akademskoj 2012/13. godini predviđen je upis ukupno 30 studenata: 15 redovnih i 15 redovnih samofinansirajućih.

Finansijski pokazatelji

Kao što se može vidjeti u tabeli u prilogu, u budžetskoj 2012. godini nisu potrebna sredstva za realizaciju nastave novog studijskog programa. Naime, kako je utvrđeno u članu 5. Odluke Senata Univerziteta u Zenici, broj: 01-108-320-0181/12. od 25.01.2012. godine, realizacija nastave će biti ostvarena u okviru norme, odnosno opterećenja nastavnika i saradnika predviđenog Odlukom o standardima i normativima za oblast visokog obrazovanja u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/08). I u članu 5. Odluke o usvajanju Elaborata, koju je donijelo Naučno-nastavno vijeće Pedagoškog fakulteta, utvrđeno je isto.

Takođe, za realizaciju nastave u budžetskoj 2013. godini nisu potrebna finansijska sredstva, s obzirom da će se odvijati u okviru norme akademskog osoblja. Za 2014. godinu će biti potrebno 12.193,00 KM, za 2015. godinu 21.050,00 KM, a za 2016. godinu 21.050,00 KM.

TROŠKOVI STUDIJA	2012	2013	2014	2015	2016
------------------	------	------	------	------	------

Ugovorene i druge usluge	0	0	12.193,00	12.577,00	21.050,00
UKUPNO	45.820,00 KM				

**ELABORAT
O OPRAVDANOSTI PROMJENE NAZIVA,
PROŠIRENJA MATIČNOSTI I PROŠIRENJA
DJELATNOSTI PEDAGOŠKOG FAKULTETA
UNIVERZITETA U ZENICI**

- promjena naziva Pedagoškog fakulteta u Filozofski fakultet
- proširenje matičnosti Pedagoškog fakulteta
- proširenje djelatnosti Pedagoškog fakulteta organiziranjem studijskog programa
Kulturalni studiji

ELABORAT O OPRAVDANOSTI PROMJENE NAZIVA PEDAGOŠKOG FAKULTETA U FILOZOFSKI FAKULTET I PROŠIRENJA MATIČNOSTI PEDAGOŠKOG FAKULTETA

1. UVODNE NAZNAKE

1.1. Uvod

Odlukom Naučno-nastavnog vijeća Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici, broj: 04-200-001-0369/11., od 14.07.2011. godine, uz prethodno obavljene konsultacije s predstavnicima menadžmenta Univerziteta u Zenici, s predstavnicima Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona i uz prethodno obavljene razgovore s predstavnicima Vlade Zeničko-dobojskog kantona, imenovana je Radna grupa za transformaciju Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici.

Zadatak Radne grupe je utvrditi strategiju razvoja Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici, uz prethodno provedenu analizu stanja potreba na tržištu rada za kandidatima koji se obrazuju i stiču diplome na šest studijskih programa ovog Fakulteta, kako u Zeničko-dobojskom kantonu (u daljem tekstu: Kanton), tako i u drugim kantonima koji imaju zainteresirane kandidate za studij na studijskim programima Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici, razmotriti mogućnosti i potrebe za uvođenje novih studijskih programa, te predložiti transformaciju ovog Fakulteta s ciljem podizanja atraktivnosti i interesa za upis na studijske programe Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici i zadovoljenja potreba na tržištu rada. Ideja Radne grupe u okviru projekta transformacije je da se u što skorije vrijeme pokrene procedura za izmjenu naziva Pedagoškog fakulteta u Filozofski fakultet.

1.2. Pravni aspekt statusnih promjena

Pravni osnov statusnih promjena Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici definisan je odredbom člana 25. Zakona o visokom obrazovanju (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj: 6/09), kojim se u stavu (1) utvrđuje da visokoškolska ustanova Univerzitet u Zenici, sa svojstvom pravnog lica, odnosno u predmetnom pitanju Pedagoški fakultet, kao organizaciona jedinica Univerziteta u Zenici, može u skladu s važećim zakonskim propisima proširiti, odnosno promijeniti djelatnost, naziv i sjedište, kao i vršiti statusne promjene: spajanje, pripajanje, podjelu i izdvajanje.

U navedenom stavu jedan njegov dio, koji glasi „naziv i sjedište“, predstavlja pravni osnov za izmjenu sadašnjeg naziva Pedagoški fakultet u novi naziv Filozofski fakultet. Pravni osnov za statusne promjene Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici predstavljaju i odredbe člana 20. Statuta Univerziteta u Zenici, kojim je na osnovu naprijed navedene zakonske odredbe, utvrđena procedura pripreme i usvajanja elaborata o opravdanosti statusnih promjena od strane Osnivača Univerziteta u Zenici.

Nadležnost Naučno-nastavnog vijeća Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici za postupanje u skladu s naprijed navedenim utvrđena je odredbama člana 67. Zakona o visokom obrazovanju (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj: 6/09), člana 21.b stav 6. alineja 9. Zakona o javnoj ustanovi Univerzitet u Zenici (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj: 6/05, 11/06, 06/09 i 10/11), te odredbama člana 114. stav (1) Statuta Univerziteta u Zenici. Nadležnost Senata Univerziteta u Zenici za postupanje u skladu s naprijed navedenim utvrđena je odredbama člana 53. stavovi (1), (2) i (3) Zakona o visokom obrazovanju (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj: 6/09), člana 19.a stav 2. te odredbama člana 63. Statuta Univerziteta u Zenici.

1.3. Usklađivanje sa Strateškim odrednicama razvoja UNZE za period 2009-2014. godina

U dokumentu pod nazivom Strateške odrednice razvoja UNZE za period 2009-2014. godina stoji da je vizija Univerziteta u Zenici da do 2014. godine bude formirano 10-12 članica, odnosno organizacionih jedinica, to jest fakulteta, instituta i drugih jedinica, te da će organizaciono jačanje biti u znaku već postojeće tradicije optimalnog razvoja Zeničko-dobojskog kantona i šire zajednice. U tom smislu, potrebno je težiti kompatibilnosti visokog obrazovanja sa zahtjevima

društva budućnosti koje će biti sposobno odgovoriti na sve buduće izazove, u bilo kojoj sferi društvene zbilje. U okviru navedenih Strateških odrednica, na strani 54, stoji da će “shodno suvremenim tendencijama kojima stremi obrazovanje, Pedagoški fakultet u Zenici razvijati svoju projekciju razvoja. Ona će biti sastavni dio koncepta razvoja Univerziteta u Zenici kako bi se najracionalnije koristili kadrovski i svi drugi kapaciteti. Takođe ćemo u svom razvoju uvažavati potrebe odgojno-obrazovne zbilje šire društvene zajednice”.

RAZLOZI ZA STATUSNE PROMJENE

1.4. Procjena opravdanosti statusnih promjena

Na gotovo svim univerzitetima u okruženju filozofski fakulteti su svojevrsni „duh“ visokog obrazovanja i objedinjuju najznačajnije oblasti društvenih i humanističkih nauka. Oni decenijama postoje na univerzitetima u Ljubljani, Zagrebu, Rijeci, Splitu, Beogradu, Podgorici, Skoplju, te u našoj zemlji (univerziteti u Sarajevu, Banjoj Luci, Mostaru, Tuzli). Na tim fakultetima se izučavaju discipline iz oblasti jezika, književnosti, psihologije, filozofije, komunikologije, sociologije, historije, pedagogije, bibliotekarstva, antropologije, kulturologije, i tako dalje.

Prema Frascati klasifikaciji domenu društvenih nauka pripadaju sociologija, psihologija i komunikologija, za koje ne postoji matičnost na Univerzitetu u Zenici. Također, ne postoji matičnost niti za jednu od disciplina iz domena humanističkih nauka, kao što su, naprimjer, filozofija, umjetnost, književnost, filologija, bibliotekarstvo, historija, kulturalni studiji, muzeologija, arhivistika, antropologija, kulturno naslijeđe.

Transformacijom Pedagoškog fakulteta, a prema međunarodnoj Frascati klasifikaciji, stižu se neophodni preduvjeti za matičnost i postepeni razvoj sljedećih disciplina koje nedostaju na Univerzitetu u Zenici:

1. Društvene nauke: sociologija, psihologija, komunikologija, etnologija, demografija, geografija, političke nauke i sl.
2. Humanističke nauke: filozofija, historija, jezik, književnost, umjetnost, religiologija, kulturologija, muzeologija, bibliotekarstvo, antropologija, arhivistika i sl.

1.5. Povezanost opravdanosti statusnih promjena sa savremenim trendovima u visokom obrazovanju i naučno-istraživačkim radu

U identifikiranju strateških pravaca razvoja obrazovanja i naučno-istraživačkog procesa, kako u Zeničko-dobojskom kantonu, tako i u Federaciji BiH i u BiH, važno je postići optimum između zahtjeva za racionalizacijom u korištenju ograničenih resursa i koncentracijom na manji broj odabranih strateških pravaca, s jedne strane, i potrebe da se razvojem obuhvate ključne oblasti razvoja naučno-istraživačkog rada, s druge strane.

Stoga, okvir za identifikiranje strateških pravaca treba biti, kako globalizacijski okvir razvoja društva, tako i bitna usaglašenost između razvoja tehničkih i društveno-humanističkih nauka, što sada nije slučaj. U tome Pedagoški fakultet i Univerzitet u Zenici trebaju naći prostor da se odgovori zahtjevima društva, posebno u oblastima koje su danas “deficitarne”, kao što su, primjerice, nauka o kulturi, umjetnost, filozofija, historija, muzeologija, bibliotekarstvo, antropologija. Time će se izbjeći odliv svršenika srednjih škola na druge univerzitete koji im omogućavaju studiranje na bilo kojoj naučnoj oblasti, odnosno studijskoj grupi. Širenjem takve obrazovne ponude, odnosno statusnim promjenama koje to omogućavaju, kreira se društvena infrastruktura i svojevrsni društveni kapital koji će utjecati na uravnotežen društveni razvoj Zeničko-dobojskog kantona.

Prema Strategiji razvoja nauke u BiH od 2010. do 2015. godine, koja je uvrštena 2009. godine od strane Vijeća ministara, “životna praksa razvijenih zemalja i istraživanja su pokazala da društvene nauke (zajedno sa humanističkim) doprinose društveno-ekonomskom, kulturnom i duhovnom razvoju i preporodu društva i nacije te daju osnove za razumijevanje nastalih i trasiranje budućih promjena u društvu”. U oblasti humanističkih nauka prioritarno će se podsticati istraživanja koja:

- osvjetljavaju osnovna obilježja historijskog razvoja i kulturnog identiteta bosanskohercegovačkog naroda u odnosu na okruženje i u kontekstu evropske i svjetske civilizacije;
- istražuju i obrađuju kulturno-civilizacijsko naslijeđe naroda BiH;
- proučavaju umjetničko i književno stvaralaštvo kao osobene vrijednosti koje predstavljaju doprinos evropskoj i svjetskoj kulturnoj baštini;
- afirmiraju multikulturalni sadržaj bosanskohercegovačkog identiteta.

2. OPĆI DIO

3.1. Značaj statusnih promjena

Značaj statusnih promjena na Pedagoškom fakultetu treba sagledavati iz najmanje tri osnovna ugla. Prvi je sve izraženiji zahtjev šire društvene zajednice da se na Univerzitetu u Zenici osiguraju uvjeti za studiranje svih onih disciplina koje ta zajednica traži. Ovaj zahtjev zajednice nije ispunjen, što dokazuju statistički podaci o velikom broju mladih ljudi sa područja Zeničko-dobojskog kantona koji, zbog nepostojanja studijskih programa na Univerzitetu u Zenici, studiraju na drugim univerzitetima, posebno u Sarajevu i Tuzli.

Drugo, postepenim razvojem nedostajućih studijskih programa, koje osigurava transformacija, doći će do zaokruživanja svih drugih naučnih oblasti iz društvene i humanističke sfere, prijeko potrebnih društvenoj zajednici. Ovo se posebno odnosi na jačanje humanističke komponente koja, do sada, nije imala adekvatnu osnovu za razvoj na Univerzitetu u Zenici. Treće, ova transformacija omogućava razvoj i pedagoško-psihološke grupacije nauka i one grupacije humanističkog karaktera (filološke nauke) koje trenutno postoje na Pedagoškom fakultetu, ali koje se, s obzirom na ograničenost Pedagoškog fakulteta kada je u pitanju njegova matičnost, ne mogu ravnomjerno razvijati. Filozofski fakultet bi imao atraktivnu ponudu studijskih programa i kolegija, kako sa stanovišta akademske javnosti tako i sa stanovišta potreba tržišta rada.

3.2. Pravci statusnih promjena

Statusne promjene na Pedagoškom fakultetu trebaju istovremeno teći u dva pravca. Prvi pravac podrazumijeva analizu i djelimičnu transformaciju i modernizaciju postojećih odsjeka na Pedagoškom fakultetu, posebno na Odsjeku za razrednu nastavu. Ova aktivnost treba se odvijati u pravcu iznalaženja najpodesnijih modela odgovaranja na zahtjeve osnovnog i srednjeg obrazovanja u Zeničko-dobojskom kantonu. Drugi pravac se odnosi na postepenu i dugoročnu aktivnost na formiranju nedostajućih studijskih programa, kao što su odsjeci za socijalni rad i kulturalne studije, što će najviše zavisiti od finansijskih, kadrovskih i prostornih kapaciteta, te konkretnog interesa šire zajednice. U perspektivi, potrebno je formirati i odsjeke za filozofiju i sociologiju, psihologiju, te umjetnost.

3.3. Ciljevi statusnih promjena

Statusnim promjenama na Pedagoškom fakultetu postiže se više ciljeva:

- bez ulaganja se omogućava rekonceptualizacija Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici koji u ovom trenutku nema potencijala da ponudi nove studijske programe niti da omogući razvoj postojećih (posebno onih iz oblasti lingvističkih nauka);
- jača se humanistička komponenta na Univerzitetu u Zenici koja se u svijetu i regionu pokazala kao najbitnija za razvoj kritičkog i humanističkog diskursa neophodnog za razvoj cjelokupnog društva i unapređenje elemenata civilnog društva;
- stvara se mogućnost za otvaranje velikog broja veoma atraktivnih i traženih studijskih programa (filozofija, sociologija, kulturalni studiji, umjetničke akademije);
- unapređuje se naučno-istraživački rad i to u oblasti koja ima svoju izraženu humanističko-društvenu vrijednost, što je opravdano kako s akademskog aspekta tako i sa aspekta potreba društva;
- približavamo se evropskim standardima i evropskom prosjeku visokoobrazovnih ljudi;

- u širem smislu, odgovara se na zahtjeve i potrebe šire zajednice, odnosno otvara se prostor za kvalitetnu i efikasnu saradnju između univerziteta i javnosti (različite institucije i ustanove iz oblasti kulture, umjetnosti i obrazovanja, turizma, politike, nevladinog sektora, masovnomedijske produkcije i poduzetništva), čime se na optimalan način može ispuniti i veoma značajan zadatak koji ima visokoškolska ustanova – utjecati na kvalitet života u zajednici u kojoj ta ustanova postoji i djeluje.

4. FINANSIJSKI ASPEKT STATUSNIH PROMJENA

Statusne promjene, odnosno transformacija Pedagoškog fakulteta u Filozofski fakultet Univerziteta u Zenici ne iziskuju nikakva dodatna finansijska sredstva. Naime, kao što smo već istakli član 25. *Zakona o visokom obrazovanju* („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/09.) omogućava visokoškolskoj ustanovi da izvrši pravnu transformaciju u smislu proširenja, odnosno promijeni djelatnosti, kao i drugih statusnih promjena koje podrazumijevaju spajanje, pripajanje i izdvajanje, a što se čini usvajanjem elaborata o opravdanosti statusnih promjena.

5. ZAKLJUČAK SA PRIJEDLOGOM

U svom radu Komisija za izradu Elaborata o opravdanosti statusnih promjena se rukovodila mnoštvom dokumenata i zakonskih odredbi iz oblasti visokog obrazovanja i nauke u Bosni i Hercegovini, a posebno važećih pravnih akata, kao što su Zakon o visokom obrazovanju ZDK, Zakon o javnoj ustanovi Univerzitet u Zenici, Statut Univerziteta u Zenici, te dokumente strateške naravi, a koji reguliraju viziju razvoja Univerziteta u Zenici.

Sagledavajući sve društvene i pravne aspekte, koji proizilaze iz prijedloga za transformacijom Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici, Komisija zaključuje da postoji pravna i društvena opravdanost i utemeljenost navedenog prijedloga, te, s tim u vezi, predlaže da se dosadašnjem Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Zenici promijeni naziv u **FILOZOFSKI FAKULTET UNIVERZITETA U ZENICI** i time osiguraju uvjeti za razvijanje studijskih programa iz oblasti društvenih i humanističkih nauka.

ELABORAT O OPRAVDANOSTI PROŠIRENJA DJELATNOSTI PEDAGOŠKOG FAKULTETA UNIVERZITETA U ZENICI ORGANIZIRANJEM STUDIJSKOG PROGRAMA KULTURALNI STUDIJI

1. UVODNE NAZNAKE

Aktuelna situacija u kojoj se nalazi bosanskohercegovačko društvo ukazuje na potrebu pokretanja studija koji će se, prevashodno, baviti edukacijom studenata u oblasti kulture. Ova potreba, prije svega, proističe iz činjenice da je jedan od ključnih elemenata svakog nacionalnog i državnog identiteta upravo ono što je označeno konceptom kulture i kulturnog. Taj koncept u modernim i razvijenim društvima, osim povezanosti sa prošlim i povijesnim, ima svoje jasne pozicije i u procesima koji će odrediti budućnost tih društava.

Nužna je promjena uloge kulture u društvu i njezinog značaja za ekonomski i socijalni razvoj Bosne i Hercegovine. Tako i ekspert Vijeća Evrope za kulturnu politiku, u dokumentu pod nazivom *Zajedništvo u razlikama: Kultura na raskrsnici u Bosni i Hercegovini*¹ konstatira da kultura predstavlja jednu od ključnih poluga obnove i reintegracije zemlje. Također, u Deklaraciji Kulturnog foruma BiH, koja je usvojena na Kongresu održanom 24. aprila 2011. godine u Sarajevu, istaknuto je, između ostalog, da je potreban „intenzivan rad na promjeni shvaćanja kulture kao dijela javne potrošnje i njenog pozicioniranja kao investicije od posebnog društvenog interesa za budućnost kulturnog, socijalnog i ekonomskog razvoja; da se kulturni razvoj Bosne i Hercegovine tretira kao jedan od temeljnih preduvjeta za izlazak iz globalne gospodarske krize“.²

Ovakav profil studija omogućava i jačanje pozicije humanističkih nauka na Univerzitetu u Zenici, kao i razvoj jednog humanističkog koncepta zasnovanog na tradicionalnim vrijednostima prosvjetiteljstva. Humanistički koncept podrazumijeva generiranje potrebe da se kritički i imaginativno promišlja o pitanjima s kojima se čovjek suočava danas, kako kao građanin jedne zemlje, tako i kao građanin svijeta. Na taj način se otvara prostor za stvaranje razumnog, tolerantnog i otvorenog mišljenja o osnovnim vrijednostima društva kojem pripada, uz nastojanje da razumije i prihvati iskustva drugih kultura.

Studiji prvog ciklusa ove vrste su već uobičajen model obrazovanja u zemljama članicama Evropske unije. Zvanje kulturolog je naznačeno u klasifikaciji zanimanja u Evropi, te kao takvo ima svoj karakterističan opis poslova i kompetencija. Kulturalni studiji su relativno nov i veoma atraktivan studijski program koji se počeo razvijati šezdesetih godina dvadesetog stoljeća prema modelu poznate birminghamske škole (britanske studije kulture) kao pokušaj analize upotrebe kulture za ostvarivanje dominacije u društvu.

Otvaranje studijskog programa kulturalnih studija na Univerzitetu u Zenici označava prvi takav projekat u oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Na taj način započinje jedan osmišljen i izuzetno bitan program kroz koji će se ojačati uloga humanističkih nauka na Univerzitetu, kreirati moderan i atraktivan studijski odsjek s prepoznatljivim izlaznim zvanjem i kompetencijama, što obezbjeđuje mobilnost, kako u regiji, tako i u inostranstvu. Istovremeno, ovim se stvara kvalitetan i neophodan program edukacije za stručnjake u oblasti kulture čije bi znanje trebalo doprinijeti strateškom osmišljavanju kulturne politike i kulturnog turizma na ovim prostorima.

Koncept ovog studija poklapa se s nekim ključnim odredbama Evropske unije, koje je i BiH prihvatila ili će ih prihvatiti kao uvjet za ulazak u evropski politički, kulturni i obrazovni prostor. Neke od tih odredbi se odnose na harmonizaciju visokoškolskog obrazovanja, mobilnost predavača i studenata, cjeloživotno učenje, te insistiranje na kompetencijama i na ulozi koje obrazovanje ima na društveni kontekst. Otvaranje i razvoj kulturalnih studija omogućava proaktivan pristup

¹ Cultural Policy in Bosnia-Herzegovina: Experts Report. Togetherness if Difference: Culture at the crossroads in Bosnia and Herzegovina; Charles Landry.

² https://www.parlament.ba/sadrzaj/ostali_akti/deklaracije/default.aspx?id=30678&langTag=bs-BA

usmjeren ka zadovoljavanju ovih kriterija i jačanju uloge obrazovanja kroz oblast humanističkih nauka u procesu razvoja zajednice.

1.2. Usklađivanje sa ECTS-om

Pedagoški fakultet Univerziteta u Zenici kreirao je dodiplomski studij (I ciklus studija) pod nazivom *Kulturalni studiji*, koji bi se trebao nalaziti u okviru Katedre za kulturologiju čije osnivanje je direktno, u formalno-pravnom smislu, povezano s pokretanjem samog studijskog programa. Ovaj studij je usklađen s evropskim sistemom prenosa bodova (European Credit Transfer System – ECTS), prema kojem se jednom godinom studija u pravilu stječe 60 ECTS bodova, odnosno 30 ECTS bodova po jednom semestru.

Studij je osmišljen u skladu s ciljevima ovakvog profila studija kakav je prepoznatljiv u svijetu i u regionu, zatim u skladu sa zahtjevima koji se postavljaju pred ovakvu vrstu studija s aspekta stjecanja znanja i kompetencija, te prema važećim zakonskim okvirima za kvalifikacije u BiH i to kao četverogodišnji studij (osam semestara), što podrazumijeva ukupno 240 ECTS bodova. Završetkom I ciklusa (dodiplomskog) studija *Kulturalni studiji* na Pedagoškom fakultetu studenti stječu 240 ECTS bodova i ostvaruju pravo na studiranje u okviru II ciklusa na odgovarajućem master studiju.

1.3. Osnovna polazišta

Kurikulum za I ciklus (dodiplomskog) studijskog programa *Kulturalni studiji* sačinjen je na osnovu iskustava sličnih projekata i modela obrazovanja u zemljama Evropske unije (posebno Velike Britanije), te na osnovu iskustava iz regiona (realizacija sličnog kurikuluma u Sloveniji na Univerzitetu u Ljubljani, zatim u Hrvatskoj na Sveučilištu Rijeka i Sveučilištu u Osijeku, te u Srbiji na dodiplomskom i postdiplomskom studiju na Univerzitetu u Beogradu), kao i na osnovu rezultata prikupljanja podataka o potrebama za ovakvim profilom stručnjaka (kulturolog) od strane stakeholdera – pozorište, biblioteke, muzeji, općinski, kantonalni i federalni sektori upravljanja koji se bave kulturnom politikom, nevladine organizacije, izdavačke kuće.

Kurikulum je kreiran i u skladu s potrebama i obavezama koje su postavljene u različitim Konvencijama UNESCO-a, kao što su: *Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine* (BiH je pristupila ovoj konvenciji 1993. godine), *Konvencija UNESCO-a o očuvanju nematerijalne kulturne baštine* (koju je BiH ratificirala 2009. godine), te *Konvencija UNESCO-a o zaštiti i promociji raznolikosti kulturnih izražaja* (usvojena 2005. godine, stupila na snagu 2007. godine, a BiH je potpisala 2009. godine).

Program je kreiran uvažavanjem načela Bolonjske deklaracije koja podrazumijeva objedinjavanje evropskog visokoobrazovnog prostora (European Higher Education Area). To se posebno odnosi na:

- afirmiranje novog evropskog modela studija, uporedivih kriterija i metodologija;
- prihvatanje sistema zasnovanog na tri obrazovna ciklusa: dodiplomskom, magistarskom i doktorskom studiju;
- uvođenje ECTS sistema kao adekvatnog sredstva za prepoznavanje i priznavanje diploma, stečenih znanja i vještina;
- afirmiranje mobilnosti ideja, programa, studenata i nastavnika u oblasti kulture;
- afirmiranje evropske i svjetske saradnje u osiguravanju kvaliteta;
- upotrebu uporedivih kriterija i institucije dodatka diplome (supplement).

Prilikom izrade kurikuluma uvaženo je i sljedeće :

- jedinstvo modela ovakvog studija u zemljama Evropske unije i u regionu (primjeri iz Slovenije, Hrvatske, Srbije i Crne Gore);
- princip izbornosti – studentima se nastoji ponuditi mogućnost biranja predmeta uz mogućnost speijalizacije znanja i kompetencija u skladu s izlaznom diplomom prepoznatom u klasifikacijskom okviru zanimanja u EU;
- princip savremenosti i odgovaranja na aktuelne potrebe okruženja, posebno kada je riječ o modernizaciji rada u ustanovama i institucijama kulture i kada je riječ o kreiranju kulturalnih identiteta i pretpostavki za primjenu koncepta kulturne industrije;

- princip jednosemestralnosti;
- važnost praktičnog rada i stjecanja kompetencija.

2. RAZLOZI ZA POKRETANJE STUDIJA

2.1. Procjena opravdanosti studija

Razlozi za pokretanje *Kulturalnih studija* na Univerzitetu u Zenici su mnogobrojni. Jedan od suštinskih razloga je potreba za transformacijom prevladavajućeg poimanja značaja kulture za društvo, odnosno potreba za transformacijom dominirajućeg poimanja značaja kulture za društveni i privredni razvoj Zeničko-dobojskog kantona i Bosne i Hercegovine. Naime, još uvijek dominira poimanje kulture isključivo kao dijela javne potrošnje. *Kulturalni studiji* nastoje izmijeniti taj dominantni pogled na kulturu, te istaći značaj kulture kao jednog od ključnih faktora ekonomskog i socijalnog razvoja Zeničko-dobojskog kantona i Bosne i Hercegovine.

Teorijski osnov *Kulturalnih studija* počiva na uspostavi osobenog koncepta kulture i osvještavanju značaja kulture za razvoj Bosne i Hercegovine. Taj osnov se zasniva na slijedećim premisama:

- kulturno-historijsko naslijeđe Bosne i Hercegovine je neprocjenjivo – u njegovom nastanku učestvovala su četiri velika kulturno-civilizacijska kruga: mediteranski, srednjoevropski, bizantski i orijentalno-islamski;
- nužnost promjene društvenog položaja culture – kulturu ne treba poimati kao dio javne potrošnje već kao jedan od ključnih faktora ekonomskog i socijalnog razvoja Bosne i Hercegovine i Zeničko-dobojskog kantona;
- ulaganje u kulturu i kulturne industrije treba imati značajnu ulogu u planiranju i provođenju ekonomskog razvoja Bosne i Hercegovine;
- ulaganje u kulturu kreira nova radna mjesta, smanjuje siromaštvo, učestvuje u povećanju trgovine, potiče razvoj novih tehnologija i utiče na poboljšanje opće kvalitete života;
- kulturni proizvodi su, jednim dijelom, podložni tržištu i tržišnoj valorizaciji – kultura iz kategorije potrošnje prelazi u kategoriju proizvodnje, odnosno stvaranja praktične potrošne vrijednosti;
- u tranzicijskom, postratnom i podijeljenom bosanskohercegovačkom društvu kultura je faktor koji doprinosi jačanju socijalne kohezije i igra značajnu ulogu u procesu pomirenja;
- bez očuvanja materijalne i duhovne kulturne baštine nema kulturnog identiteta;
- u doba opće globalizacije kultura igra značajnu ulogu u procesu izgradnje i očuvanja grupnog/nacionalnog identiteta.

Dakle, jedan od ključnih razloga za pokretanje *Kulturalnih studija* na Univerzitetu u Zenici je promjena dominirajućeg razumijevanja značaja kulture za društvo, odnosno promjena poimanja kulture kao potrošnje. Transformacija te paradigme će za posljedicu imati razumijevanje kulture kao značajnog faktora za ekonomski i socijalni razvoj našeg društva. To će dovesti do angažiranja svršenika *Kulturalnih studija* u mnogo većem broju društvenih sektora i sa mnogo širim opisom aktivnosti.

Diploma iz oblasti *kulturologije* obuhvata razne aspekte proučavanja kulture, od antropologije, heritologije, religije, filozofije, sociologije, muzeologije, kulturne politike, menadžmenta u kulturi, kulturnog turizma, istraživanja popularne kulture, virtualne kulture, pa sve do interkulturalnog diskursa. *Kulturalni studiji* predstavljaju interdisciplinarni studij u kome se plodotvorno prepliću različite discipline humanističkih i društvenih nauka. Ovakav karakter studija može pružiti konkretna znanja i ponuditi adekvatne odgovore na sve složenije globalne ekonomske, političke, kulturne i demografske procese.

Diplomanti *Kulturalnih studija* mogu biti zaposleni u veoma širokom društvenom području gdje su potrebne vještine i znanja iz društveno-humanističkih nauka. Kulturolozi će biti osposobljeni za rad u različitim područjima kulturnih aktivnosti, za kreiranje kulturnih sadržaja printanih i elektronskih medija, kao i za rad u izdavačkim kućama i kulturnim organizacijama. Diplomanti će ovladati menadžerskim i marketinškim vještinama u oblasti kulture, čime će se osposobiti za upravljanje profesionalnim pozorištima, bibliotekama, muzejima, te steći sposobnosti

organizacije pozorišnih, književnih i kulturno-umjetničkih festivala. Društvene oblasti u kojima će diplomirani kulturolozi moći naći zaposlenje su: kulturni turizam, kulturne industrije, ustanove kulture, državni sektor, nevladine organizacije i mediji.

Diplomanti *Kulturalnih studija* će kroz studije steći niz općih i specifičnih kompetencija, kao što su teorijska znanja koja pružaju široko razumijevanje fenomena kulture, specifična znanja o fenomenu kulture, znanja potrebna za utvrđivanje i sprovođenje kulturne politike, sposobnosti za kvalitetno upravljanje kulturnom baštinom, znanja i sposobnosti vezana za organizaciju i menadžment u kulturi, znanja potrebna za upravljanje različitim kulturnim organizacijama, znanje stranih jezika, metodološka i informatička znanja, sposobnosti reagiranja u pluralnom kulturnom kontekstu, te sposobnosti za rad na projektima.

Jedan od bitnih razloga za pokretanje ovog studija počiva na konceptu povezanosti kulture i turizma. Danas je turizam u svijetu jedan od najznačajnijih privrednih sektora. U velikom broju evropskih, sjevernoameričkih i azijskih zemalja turizam predstavlja relevantan izvor zarade. On danas za mnoge države predstavlja značajan izvozni proizvod i generator zapošljavanja. Prema podacima Svjetske turističke organizacije (World Tourism Organization) u 2004. godini bilo je 763.000.000 međunarodnih turističkih dolazaka, a stopa rasta iznosila je oko 11% u odnosu na 2003. godinu. Svjetska turistička organizacija predviđa da će se broj putovanja i prihodi od svjetskog turizma do 2020. godine utrostručiti.

Na području Zeničko-dobojskog kantona se nalaze neki od najznačajnijih kulturno-historijskih spomenika Bosne i Hercegovine (Mile – kraljevsko stolno, krunidbeno i grobno mjesto [bosanskih kraljeva](#) za vrijeme [srednjovjekovne Bosne](#); kraljevski grad Bobovac, srednjovjekovne tvrđave u Maglaju, Tešnju i Vranduku, značajni vjerski objekti itd). Područje Zeničko-dobojskog kantona predstavlja veliki neiskorišteni kulturno-turistički potencijal. Kulturno-historijski spomenici uz ulaganja u infrastrukturu predstavljaju ogroman kulturni kapital, te ogromno potencijalno područje za otvaranje radnih mjesta. Muzeji na otvorenom, eko muzeji (Vranduk, Kraljeva Sutjeska), restorani sa zdravom hranom, etno sela, kulturno-turističke rute (Kraljeva Sutjeska – Bobovac), kulturne manifestacije u ambijentima srednjovjekovnih tvrđava (Tešanj, Vranduk), likovne kolonije, izložbeni prostori i prezentacija kulturne baštine (folklor, nošnja, kuhinja) predstavljaju veliki turistički i privredni potencijal.

Utjecaj kulturne proizvodnje na razvoj društva i privrede postaje sve veći. Po podacima Svjetske banke još 2003. godine je na kulturne industrije otpadalo više od sedam posto svjetskog bruto društvenog proizvoda. Pod ključnim kulturnim industrijama podrazumijevamo reklamu i marketing, radijsku i televizijsku industriju, filmsku industriju, internet, muzičku industriju, izdavaštvo, te videoindustriju i kompjuterske igre.

Na području Kantona djeluje 11 javnih biblioteka, 3 gradska muzeja (Zenica, Tešanj i Visoko) i 1 pozorište (Bosansko narodno pozorište Zenica). Uz ove ustanove na području Kantona djeluje i 7 domova/centara za kulturu. Ove ustanove predstavljaju nosioce kulturne djelatnosti na području ZDK i bez njihove djelatnosti sistem u okviru kojeg egzistira kultura nije moguć. One svoju djelatnost sve više usmjeravaju ka tržištu. Međutim, njihova djelatnost je otežana jer djeluju u društvenom ambijentu u kome još nije do kraja formirano tržište, pogotovo kulturno tržište. Svršenici *Kulturalnih studija* sa stečenim znanjima potrebnim za upravljanje kulturnim organizacijama i djelovanjem u tržišnim uvjetima će, jednim dijelom, zaposlenje nalaziti i u ovim ustanovama.

Osim toga, organi uprave, na svim nivoima vlasti, u unutrašnjoj organizaciji imaju nadležna tijela koja se bave kulturom. Kako je u državnoj strukturi BiH kultura decentralizirana, gotovo svi nivoi vlasti imaju određene nadležnosti za kulturu, počevši od općinskih službi, kantonalnih ministarstava, federalnih tijela i entitetskih ministarstava do državnih tijela i Ministarstva civilnih poslova. Nadležna državna tijela na svim nivoima imaju zadatke da utvrđuju i sprovedu kulturnu politiku. Sa sigurnošću je moguće konstatirati da na bosanskohercegovačkim univerzitetima nema specijaliziranih studija za edukaciju u oblasti kulturne politike.

Očigledna je potreba organa uprave da u sektorima za kulturu, zavodima i službama za zaštitu spomenika zaposle jedan broj stručnih kadrova koji će se baviti utvrđivanjem i sprovođenjem kulturne politike, koji će biti educirani o instrumentima i ciljevima kulturne politike, te koji će biti u mogućnosti stručno postupati u projektima zaštite kulturno-historijskih spomenika

u skladu sa obavezama i standardima koje je Bosna i Hercegovina preuzela potpisujući pojedine konvencije UNESCO-a, ali i u skladu sa preporukama i inicijativama Evropske unije.

S druge strane, na području Bosne i Hercegovine i Zeničko-dobojskog kantona djeluje veliki broj nevladinih organizacija koje se primarno bave kulturnom djelatnošću. Te organizacije apliciraju sa brojnim projektima iz oblasti kulture. U realizaciji tih projekata sarađuju sa vladinim i nevladinim organizacijama. Njihove aktivnosti pretpostavljaju posjedovanje određenih vještina i znanja iz oblasti kulture i umjetnosti. Zato vjerujemo da će jedan broj svršenika *Kulturalnih studija* radno mjesto pronaći i u nevladinim organizacijama.

Medijska prezentacija kulturnih dešavanja i afirmacija kulture za društvo čini značajan postotak u prezentiranom medijskom sadržaju. Izvještavanje sa festivala, izložbi, koncerata, kao i vođenje debata o kulturnim pitanjima iziskuju, također, određena kulturološka znanja i vještine. Diplomanti *Kulturalnih studija* bit će osposobljeni za rad u medijima na promociji kulture, poslovima izdavaštva, te, što je vrlo bitno, u procesima moderne produkcije koja podrazumijeva vještinu upravljanja novim medijima.

Digitalizacija medija podrazumijeva i jedan novi vid prezentacije kulturoloških entiteta – to znači kreiranje moderne produkcije (virtuelne, multimedijalne) koja predstavlja dio kulturne baštine (CD s muzičkim naslijeđem, filmovima, ili teatarskim djelima, e-knjige), te kulturne ponude obuhvaćene projektom kulturnog turizma ili kulturnog identiteta koji funkcioniра kao sastavni dio strateški osmišljene kulturne politike. *Kulturalni studiji* nude kompleks znanja i vještina kojima će se, upravo, koristiti i stručnjaci za realiziranje pomenutih aktivnosti.

2.2. Povezanost studija sa savremenim naučnim spoznajama i praktičnim modelima primjene

Koncept kulturalnih studija utemeljen je na međunarodnim iskustvima i teorijski prihvaćenim okvirima obrazovanja u ovoj oblasti (posebno na univerzitetima u zemljama EU). Programsko-planska struktura studija je povezana i sa naučnim saznanjima i iskustvima iz regiona (naročito su značajni modeli proučavani u Hrvatskoj i Srbiji), te sa praktičnim potrebama na kojima insistira kulturno tržište, odnosno potrebama ustanova kulture, turističkih organizacija i svih subjekata koji, u javnom ili nevladinom sektoru, učestvuju u kreiranju i realizaciji kulturne politike.

Tokom kreiranja sadržaja i ciljeva studija stvoreni su preduvjeti da:

- kurikulum kulturalnih studija bude prepoznat kao komplementaran programima dodiplomskog obrazovanja na evropskim univerzitetima (što omogućava jednostavnije i preciznije prepoznavanje diploma, te veći stepen mobilnosti i nastavak studija ili poslovnog angažmana u nekoj od evropskih zemalja);
- uz postojanje identičnih i sličnih sadržaja studij omogućiti zadovoljavanje specifičnih naučno-stručnih i praktičnih potreba uvjetovanih nacionalnim, kulturološkim i drugim faktorima.

Najveći broj nastavnika i saradnika koji će biti angažirani na I ciklusu ovog studija na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Zenici su nastavnici i saradnici koji su stalno zaposleni na Pedagoškom fakultetu. Studij podrazumijeva, na temelju naučnih i stručnih principa, razvijanje kompetencija za kreiranje kulturne politike, kreativne industrije i medijske prezentacije događaja iz oblasti kulture. U programskom smislu, studij, između ostalog, obuhvata:

2.3. Mogući partneri koji su pokazali interes za organiziranje ovog studija

Ovaj studij se kreira u skladu sa modernim trendovima u oblasti visokog obrazovanja u Evropi i regiji, posebno s aspekta osposobljavanja stručnjaka za rad na promociji elemenata kulture koji čine kulturni identitet (lokalni, regionalni, nacionalni, evropski) i koji predstavljaju strukturu fenomena kreativne i kulturne industrije. Zato će partneri u realizaciji nastavnog plana i programa ovog odsjeka biti Filozofski fakultet i Akademija scenskih umjetnosti Univerziteta u Tuzli, Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, te University of Roehampton iz Londona.

Kao aktivni partneri u projektu se pojavljuju i pojedine ustanove i institucije kulture. To su, kao prvo, partneri koji egzistiraju na području grada Zenice i Zeničko-dobojskog kantona i koji su

direktno zainteresirani za angažman stručnjaka iz oblasti kulturologije: pozorište, muzeji, biblioteke, televizijske i radijske stanice, izdavačke kuće, turističke agencije i organizacije, domovi i centri kulture. Potencijalni partneri su i predstavnici javnog sektora kojima je ovaj profil stručnjaka potreban za izradu i realizaciju projekata iz oblasti kulture, te za ispunjavanje obaveza koje je Bosna i Hercegovina preuzela potpisujući pojedine konvencije kako bi postala članicom Evropske unije.

3. OPĆI DIO

3.1. Opis i reference studija

Pokretanje Odsjeka za kulturalne studije jeste jedan od ciljeva projekta rekonceptualizacije Pedagoškog fakulteta Univerziteta u Zenici. Ovaj studij je osmišljen kao četverogodišnji, a prva generacija studenata bi trebala biti upisana u akademsku 2012/13. godinu. Program ovog studija je usklađen s modelom obrazovanja u oblasti kulturologije u zemljama EU, te u zemljama u regionu.

Kompetencije koje se stječu na ovom odsjeku odgovaraju stručnom profilu kulturologa, odnosno stručnjaka koji je osposobljen da kreira strategije kulturne politike (u javnom i nevladinom sektoru), razvojne planove kreativne industrije u različitim ustanovama i institucijama kulture, kao i da modelira kulturološke događaje (koristeći tradicionalne i nove masovne medije) i promovira komponente kulturalnih identiteta u okviru koncepta modernog kulturnog turizma.

Kulturalni studiji bi trebali omogućiti afirmaciju humanističkih nauka na Univerzitetu u Zenici, te proširiti i obogatiti listu izbornih predmeta iz oblasti humanističkih nauka na Univerzitetu. Takav odsjek bi mogao postati osnova za razvoj drugih odsjeka povezanih s naučno-istraživačkim projektima u oblasti humanističkih nauka, kao što je to slučaj i na mnogim drugim fakultetima, budući da kulturalni studiji predstavljaju interdisciplinarno područje gdje se preklapaju i dodiruju različite discipline – sociologija, filozofija, historija, komunikologija, antropologija, ženske studije, pedagogija, psihologija.

3.2. Matične katedre u okviru studija

Svi kolegiji će se realizirati u okviru ovih katedri :

Katedra za opće programske osnove

(Uvod u nauku o kulturi, Savremena sociologija kulture, Medijska kultura, Filozofija i kultura, Mediji i globalizacija, Kulturalna antropologija, Umjetnost i kultura, Povijest evropske umjetnosti, Muzika i kulturni kontekst, Popularna muzika, Savremene likovne teorije, Evropski studiji, Kultura i moderno doba, Kultura i postmoderna, Transkulturalna religijologija, Metodologija istraživanja u kulturi, Tjelesna i zdravstvena kultura, Kultura sporta)

Katedra za jezik i književnost

(Strani jezici – I,II,III,IV; Standardi B/H/S jezika, Kultura govora, Retorika i stilistika, Jezik, mišljenje i kultura, Novi historicizam i materijalni kulturalizam, Tekstualnost i narativnost, Kreativno pisanje)

Katedra za pedagoške discipline (Interkulturalna pedagogija, Psihologija)

Katedra za matematiku i informatiku (Društveno-humanistička informatika)

Katedra za opću kulturologiju

(Uvod u kulturalne studije, Osnove kulturne baštine, Uvod u studije, Uvod u kulturalnu povijest, Muzeologija, Kulturalna povijest starog i srednjeg vijeka, Kultura civilnog društva, Uvod u kulturalne teorije, Savremene kulturalne teorije, Upravljanje kulturnom baštinom, Gender i identitet, Vizuelna kultura, Novi mediji, Popularna kultura, Izvedbeno-scenska kultura, Kulturna baština u BiH, Kulturalna povijest BiH, Kulturna industrija, Kulturni turizam, Bibliotekarstvo, Arhivistika, Menadžment u kulturi, Muzeji, arhivi i biblioteke u informatičkom društvu, Kulturna politika, Interkulturalna komunikacija)

3.3. Uvjeti upisa studija

U prvu godinu dodiplomskog studija (I ciklus) Odsjeka za kulturalne studije upisat će se 15 redovnih i 15 redovnih samofinansirajućih studenata. Osnovni uvjeti za upis studija su:

- završena srednja škola u trajanju od četiri godine

- položen prijemni ispit.

Prijem kandidata realizirat će se u skladu sa sadržajem Konkursa koji će se objaviti na oglasnoj tabli Pedagoškog fakulteta, web stranici Univerziteta u Zenici, te u jednom dnevnom listu. Naučno-nastavno vijeće Fakulteta će donijeti Odluku o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje redoslijeda prijema kandidata za upis u prvu godinu dodiplomskog studija na Univerzitetu u Zenici, te formirati konkursnu komisiju koja će, u skladu s Planom upisa, odredbama navedene odluke i sadržajem objavljenog Konkursa, realizirati prijemni ispit i sačiniti rang-listu kandidata.

3.4. *Uvjeti završetka studija*

Prvi ciklus studija su završili kandidati koji su ispunili sve obaveze predviđene programom studija: sakupili predviđeni broj ECTS kredita (240), položili sve ispite i ispunili ostale zadatke predviđene nastavnim planom i programom studija.

3.5. *Ciljevi studija*

Cilj prvog ciklusa dodiplomskih kulturalnih studija na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Zenici jeste prenošenje znanja iz različitih naučnih oblasti, kako bi se studenti osposobili da mogu na sistematiziran i stručan način učestvovati u procesu kreiranja društvenog, političkog i ekonomskog ambijenta u kojem mogu egzistirati elementi i produkti kulturne industrije zasnovani na strateškim projektima kulturne politike.

Ključni ciljevi studija vezani su za promjenu shvatanja kulture kao potrošnje i za njeno definiranje kao komponente od posebnog društvenog interesa za budućnost ne samo kulturnog nego i socijalnog i ekonomskog razvoja kantona, entiteta, te čitave Bosne i Hercegovine. Uz to, shvatanje kulture kao bitnog elementa identiteta svakog modernog društva, također, predstavlja jedan od veoma bitnih ciljeva koji su postavljeni u kurikulumu ovog studija.

Osim ovih osnovnih studij ima i slijedeće ciljeve :

- upoznavanje teorija o kulturi i historiji kulture;
- prepoznavanje značaja kulture kao elementa identiteta svakog društva;
- pozicioniranje kulture i kulturnih vrijednosti kao bitnih elemenata ekonomskog i socijalnog razvoja;
- usvajanje teorijskih znanja i praktičnih vještina u vezi sa promocijom kulture i njenih elemenata;
- stjecanje znanja i razvoj kompetencija potrebnih za kreiranje kulturne industrije, stručni rad u ustanovama i institucijama kulture, te promociju i valorizaciju kulturnih vrijednosti kao komponenti ekonomskog razvoja i kulturnog turizma;
- razvijanje kompetencija za realizaciju naučnih i stručnih istraživanja u oblasti kulture, te za pisanje i realizaciju domaćih i međunarodnih projekata povezanih s problemima kulturne industrije, zaštite i afirmacije kulturne baštine;
- stjecanje znanja i vještina za analizu kulturoloških i društvenih fenomena, te pojava u domenu medijske kulture;
- prepoznavanje formalnog, neformalnog i informalnog obrazovanja.

3.6. *Stručni ili akademski naziv ili stepen koji se stječe završetkom studija*

Završetkom prvog ciklusa dodiplomskog studija na Odsjeku za kulturalne studije na Pedagoškom fakultetu Univerziteta u Zenici student stječe zvanje **diplomirani kulturolog**, uz dodatak (supplement) diplomi koji se kreira na osnovu kurikuluma izbornih predmeta i predviđene prakse, što podrazumijeva usavršavanje u slijedećim područjima :

- Kulturno naslijeđe
- Muzeologija i digitalna humanistika
- Sociologija kulture
- Umjetnost i kultura
- Kulturna industrija
- Mediologija

Ova klasifikacija je utemeljena na standardnoj klasifikaciji zanimanja na nivou Bosne i Hercegovine, te u Federaciji Bosne i Hercegovine i opisu poslova koje može da obavlja stručnjak u

ovoj oblasti, a u skladu sa nomenklaturom zanimanja standardiziranom u zemljama Evropske unije i harmoniziranom prema kompleksu kompetencija i klasifikacijskog okvira zanimanja.

4. FINANSIJSKI PLAN

Tabela 1.

	PRIHODI I RASHODI					
1	PRIHODI POSLOVANJA	2012	2013	2014	2015	2016
		1 semestar	2/3 semestar	3/4 semestar	6/7 semestar	8 semestar 1,2,3,4,5,6,7
1.1	722611-redovni studenti	750,00	1.250,00	2.000,00	2.650,00	3.000,00
1.2	722631-vlastiti prihodi	6.000,00	16.000,00	24.000,00	32.800,00	41.600,00
1.3	Obnova		1.500,00	2.000,00	3.000,00	6.600,00
2.	RASHODI POSLOVANJA					
2.1	<i>Bruto plaće i naknade</i>	5.300,00	15.600,00	12.280,00	20.740,00	24.250,00
2.2	<i>Naknade troškova zaposlenih</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.3	<i>Doprinosi poslodavca</i>	700,00	1.900,00	1.527,00	2.483,00	2.900,00
2.4	<i>Putni troškovi</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.5	<i>Izdaci za energiju</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.6	<i>Izdaci za komunalne usluge</i>	0,00	0,00		0,00	0,00
2.7	<i>Nabavke materijala</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.8	<i>Izdaci za prevoz i gorivo</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.9	<i>Unajmljivanje imov. i opr.</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.10	<i>Izdaci za tekuće održavanje</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.11	<i>Izdaci za osig. i bank. Usluge</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.12	<i>Ugovorene i druge usluge</i>	0,00	0,00	12.193,00	12.577,00	21.050,00
3.	<i>Ukupni prihodi i primitci</i>	6.000,00	17.500,00	26.000,00	35.800,00	48.200,00
4.	<i>Ukupni rashodi i izdaci</i>	6.000,00	17.500,00	26.000,00	35.800,00	48.200,00
5.	<i>Višak/manjak prihoda i primitaka</i>	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Finansijski plan dodiplomskog studija Odsjeka za kulturalne studije raspoređen je na ekonomske kodove i to samo vlastiti prihod. Raspored budžetskih sredstava nije urađen zato što ovaj odsjek nema utjecaja na budžet Univerziteta iz razloga što nastavu i vježbe realiziraju zaposlenici i saradnicima koji su već angažirani u nastavi. Na ovom odsjeku I i II godina nema dodatnih troškova na ugovorima o djelu što je vidljivo iz priložene tabele. Tek u III i IV godini pojavljuju se dodatni angažmani na ugovorima o djelu ali se oni mogu pokriti iz vlastitih sredstava. U sve četiri godine imamo situaciju viška prihoda nad rashodima koju smo rasporedili na plaće i doprinose. Što se tiče prihoda u obzir smo uzeli samo vlastiti prihod a prihod od kantona na stavci redovan studij je ostao neraspoređen.

Tabela 2. Nastavnici i studenti

Nastavnici i studenti	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupan broj nastavnika	9	16	17	20	45
a)nastavnici stalno zaposleni	8	15	10	9	24
b)saradnici	1	1	5	5	14
c)ass	0	0	2	6	7
Ukupan broj studenata	30	60	90	120	150
a)redovni	15	25	40	53	60
b)redovni samofinansirajući	15	25	35	47	57
c)obnova	0	10	15	20	33

Tabela 3. Izvori finansiranja

PRIHOD	2012	2013	2014	2015	2016
722611-Prihodi od pruž. usluga	750,00	1.250,00	2.000,00	2.650,00	3.000,00
722631-vlastiti prihodi	6.000,00	16.000,00	24.000,00	32.800,00	41.600,00
Obnova-vlastiti prihod		1.500,00	2.000,00	3.000,00	6.600,00
UKUPNO	6.750,00	18.750,00	28.000,00	38.450,00	51.200,00

Tabela 4. Vlastiti prihod

PRIHOD	2012	2013	2014	2015	2016
722631-vlastiti prihodi	6.000,00	16.000,00	24.000,00	32.800,00	41.600,00
Obnova-vlastiti prihod		1.500,00	2.000,00	3.000,00	6.600,00
UKUPNO	6.000,00	17.500,00	26.000,00	35.800,00	48.200,00

Ukupan vlastiti prihod za period 2012-2016 godina je 133.500,00 KM

Tabela 6.

TROŠKOVI STUDIJA	2012	2013	2014	2015	2016
Ugovorene i druge usluge	0	0	12.193,00	12.577,00	21.050,00
UKUPNO	45.820,00 KM				

5. PREDMETNO – PLANSKA STRUKTURA

I SEMESTAR

Šifra	Predmet	Sedmično		Ukupno		Σ
		P	V	P	V	
	Uvod u kulturalne studije	2	2	30	30	60
	Osnove kulturne baštine	2	2	30	30	60
	Osnove sociologije kulture	3	1	45	15	60
	Interkulturalna pedagogija	2	2	30	30	60
	Uvod u studije		1		15	15
	Tjelesna i zdravstvena kultura	2	1	30	15	45
	Engleski jezik I	1	1	15	15	30
	Njemački jezik I	1	1	15	15	30
	Norma B/H/S jezika	2	2	30	30	60
	UKUPNO					420

ECTS KREDITI

Šifra	Predmet	P	V	S	K	Pr	Priprema		Σ
							PI	UI	
	Uvod u kulturalne studije	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Osnove kulturne baštine	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Osnove sociologije kulture	1,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Interkulturalna pedagogija	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Uvod u studije		0,5			0,5	0,5	0,5	2
	Tjelesna i zdravstvena kultura	1	0,5			1,5	0,5	0,5	4
	Engleski jezik I	0,5	0,5				0,5	0,5	2
	Njemački jezik I	0,5	0,5				0,5	0,5	2
	Norma B/H/S jezika	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	UKUPNO								30

P – predavanja; **V** – vježbe, **S** – seminarski rad/projekti, **K** – konsultacije, **Pr** – praksa, Priprema : **PI** – pismeni ispit, **UI** – usmeni ispit; **Σ** - ukupno

II SEMESTAR

Šifra	Predmet	Sedmično		Ukupno		Σ
		P	V	P	V	
	Uvod u kulturalnu povijest	3	2	45	30	75
	Opća psihologija sa psihologijom ličnosti	2	2	30	30	60
	Sociologija savremene kulture	3	1	45	15	60
	Muzeologija	3	2	45	30	75
	Kultura sporta	2	1	30	15	45
	Engleski jezik II	1	1	15	15	30
	Njemački jezik II	1	1	15	15	30
	Kultura govora	2	2	30	30	60
	UKUPNO					435

ECTS KREDITI

Šifra	Predmet	P	V	S	K	Pr	Priprema		Σ
							PI	UI	
	Uvod u kulturalnu povijest	1,5	1	1	0,5		0,5	0,5	5

	Opća psihologija sa psihologijom ličnosti	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Sociologija savremene kulture	1,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Muzeologija	1,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	5
	Kultura sporta	1	0,5			1,5	0,5	0,5	4
	Engleski jezik II	0,5	0,5				0,5	0,5	2
	Njemački jezik II	0,5	0,5				0,5	0,5	2
	Kultura govora	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	UKUPNO								30

P – predavanja; **V** – vježbe, **S** – seminarski rad/projekti, **K** – konsultacije, **Pr** – praksa, Priprema : **PI** – pismeni ispit, **UI** – usmeni ispit; **Σ** - ukupno

III SEMESTAR

Šifra	Predmet	Sedmično		Ukupno		Σ
		P	V	P	V	
	Umjetnost i kultura	2	2	30	30	60
	Kulturalna povijest starog i srednjeg vijeka	3	1	45	15	60
	Kultura civilnog društva	3	2	45	30	75
	Medijska kultura	2	2	30	30	60
	Retorika i stilistika	2	2	30	30	60
	Kultura i moderno doba	2	2	30	30	60
	Engleski jezik III	1	1	15	15	30
	Njemački jezik III	1	1	15	15	30
	UKUPNO					435

ECTS KREDITI

Šifra	Predmet	P	V	S	K	Pr	Priprema		Σ
							PI	UI	
	Umjetnost i kultura	1	1	0,5	0,5	0,5	1	0,5	5
	Kulturalna povijest starog i srednjeg vijeka	1,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Kultura civilnog društva	1,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	5
	Medijska kultura	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Retorika i stilistika	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Kultura i moderno doba	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Engleski jezik III	0,5	0,5				0,5	0,5	2
	Njemački jezik III	0,5	0,5				0,5	0,5	2
	UKUPNO								30

P – predavanja; **V** – vježbe, **S** – seminarski rad/projekti, **K** – konsultacije, **Pr** – praksa, Priprema : **PI** – pismeni ispit, **UI** – usmeni ispit; **Σ** - ukupno

IV SEMESTAR

Šifra	Predmet	Sedmično		Ukupno		Σ
		P	V	P	V	
	Filozofija i kultura	3	1	45	15	60
	Mediji i globalizacija	2	2	30	30	60
	Muzika i kulturni kontekst	2	1	30	15	45
	Kultura i postmoderna	3	2	45	30	75
	Jezik, mišljenje i kultura	2	2	30	30	60
	Društveno-humanistička informatika	2	2	30	30	60

	Engleski jezik IV	1	1	15	15	30
	Njemački jezik IV	1	1	15	15	30
	UKUPNO					420

ECTS KREDITI

Šifra	Predmet	P	V	S	K	Pr	Priprema		Σ
							PI	UI	
	Filozofija i kultura	1,5	0,5	0,5	0,5		1	1	5
	Mediji i globalizacija	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Muzika i kulturni kontekst	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	4
	Kultura i postmoderna	1,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	5
	Jezik, mišljenje i kultura	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Društveno-humanistička informatika	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Engleski jezik IV	0,5	0,5				0,5	0,5	2
	Njemački jezik IV	0,5	0,5				0,5	0,5	2
	UKUPNO								30

P – predavanja; **V** – vježbe, **S** – seminarski rad/projekti, **K** – konsultacije, **Pr** – praksa, Priprema : **PI** – pismeni ispit, **UI** – usmeni ispit; **Σ** - ukupno

V SEMESTAR

Šifra	Predmet	Sedmično		Ukupno		Σ
		P	V	P	V	
	Metodologija istraživanja u kulturi	2	2	45	30	60
	Uvod u kulturalne teorije	2	2	30	30	60
	Popularna muzika	2	2	30	30	60
	Savremena kulturna produkcija	2	2	30	30	60
	Povijest evropske umjetnosti	2	2	30	30	60
	Upravljanje kulturnom baštinom*	2	2	30	30	60
	Rod i kultura*	2	2	30	30	60
	UKUPNO					420

ECTS KREDITI

Šifra	Predmet	P	V	S	K	Pr	Priprema		Σ
							PI	UI	
	Metodologija istraživanja u kulturi	1	1	0,5	0,5	0,5	1	0,5	5
	Uvod u kulturalne teorije	1	1	1	0,5		1	0,5	5
	Popularna muzika	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Savremena kulturna produkcija	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Povijest evropske umjetnosti	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Upravljanje kulturnom baštinom*	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Rod i kultura*	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	UKUPNO								30

P – predavanja; **V** – vježbe, **S** – seminarski rad/projekti, **K** – konsultacije, **Pr** – praksa, Priprema : **PI** – pismeni ispit, **UI** – usmeni ispit; **Σ** - ukupno

***Izborni kolegiji**

VI SEMESTAR

Šifra	Predmet	Sedmično		Ukupno		Σ
		P	V	P	V	

	Vizuelna kultura	3	2	45	30	75
	Popularna kultura	2	2	30	30	60
	Izvedbeno-scenska kultura	2	2	30	30	60
	Kulturna baština u BiH	2	2	30	30	60
	Savremene kulturalne teorije	2	2	30	30	60
	Kulturalna povijest BiH*	3	1	45	15	60
	Kulturna antropologija*	3	1	45	15	60
	UKUPNO					435

ECTS KREDITI

Šifra	Predmet	P	V	S	K	Pr	Priprema		Σ
							PI	UI	
	Vizuelna kultura	1,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	5
	Popularna kultura	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Izvedbeno-scenska kultura	1	1		0,5	0,5	0,5	0,5	4
	Kulturna baština u BiH	1	1	0,5	0,5	0,5	1	0,5	5
	Savremene kulturalne teorije	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Kulturalna povijest BiH*	1,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Kulturna antropologija*	1,5	0,5	0,5			1	0,5	4
	UKUPNO								30

P – predavanja; **V** – vježbe, **S** – seminarski rad/projekti, **K** – konsultacije, **Pr** – praksa, Priprema : **PI** – pismeni ispit, **UI** – usmeni ispit; **Σ** - ukupno

***Izborni kolegiji**

VII SEMESTAR

Šifra	Predmet	Sedmično		Ukupno		Σ
		P	V	P	V	
	Novi historicizam i kulturni materijalizam	2	2	30	30	60
	Savremene likovne teorije	2	2	30	30	60
	Kulturne industrije	2	2	30	30	60
	Kulturni turizam	2	2	30	30	60
	Bibliotekarstvo	2	2	30	30	60
	Arhivistika*	3	1	45	15	60
	Evropski studiji – Ideja Evrope*	2	2	30	30	60
	UKUPNO					420

ECTS KREDITI

Šifra	Predmet	P	V	S	K	Pr	Priprema		Σ
							PI	UI	
	Novi historicizam i kulturni materijalizam	1	1	1	0,5		1	0,5	5
	Savremene likovne teorije	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Kulturne industrije	1	1	0,5	0,5	0,5	1	0,5	5
	Kulturni turizam	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Bibliotekarstvo	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Arhivistika*	1,5	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Evropski studiji-Ideja Evrope*	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	UKUPNO								30

P – predavanja; **V** – vježbe, **S** – seminarski rad/projekti, **K** – konsultacije, **Pr** – praksa, Priprema : **PI** – pismeni ispit, **UI** – usmeni ispit; **Σ** - ukupno

***Izborni kolegiji**

VIII SEMESTAR

Šifra	Predmet	Sedmično		Ukupno		Σ
		P	V	P	V	
	Tekstualnost i narativnost	2	2	30	30	60
	Novi mediji	2	2	30	30	60
	Menadžment u kulturi	2	2	30	30	60
	Kreativno pisanje i izdavaštvo	2	2	30	30	60
	Kulturna politika	2	2	30	30	60
	Muzeji, arhivi i biblioteke u informatičkom društvu*	2	2	30	30	60
	Transkulturalna religiologija*	2	2	30	30	60
	UKUPNO					420

ECTS KREDITI

Šifra	Predmet	P	V	S	K	Pr	Priprema		Σ
							PI	UI	
	Tekstualnost i narativnost	1	1	0,5	0,5		1	1	5
	Novi mediji	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	Menadžment u kulturi	1	1	0,5	0,5	1	0,5	0,5	5
	Kreativno pisanje i izdavaštvo	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Kulturna politika	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Muzeji, arhivi i biblioteke u informatičkom društvu*	1	1	0,5		0,5	0,5	0,5	4
	Transkulturalna religiologija*	1	1	0,5	0,5		0,5	0,5	4
	UKUPNO								30

P – predavanja; **V** – vježbe, **S** – seminarski rad/projekti, **K** – konsultacije, **Pr** – praksa,
Priprema : **PI** – pismeni ispit, **UI** – usmeni ispit; **Σ** - ukupno

***Izborni kolegiji**